

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Simple gamle hemmeligheder til et længere og sundere liv

Min kat har det helt fint på tørfoder!

Ethvert levende væsen har det "fint" indtil ydre tegn på en sygdom ses. Det lyder måske som et meget indlysende og grundlæggende udsagn men hvis du tænker over det .....

En hvilken som helst kat på opslagstavlen over diabetes var "fine" indtil deres ejere begyndte at genkende tegn på diabetes.

Enhver kat med blokerede urinveje var "fin", før den begyndte at holde op med at urinere og enten døde pga. af en bristet blære eller var nødt til at blive hasteindlagt med henblik på akut kateterisation.

En hvilken som helst kat med en inflammatorisk blære (blærebetændelse) var "fine", indtil den fik smerte, havde blod i urinen og tisede udenfor toilettet.

Enhver kræftpatient var "fin" indtil dens tumor voksede sig stor nok eller spredte sig langt nok til at kliniske tegn blev observeret.

Alle katte var »fine« indtil fodring med arts-uhensigtsmæssige hyperallergene ingredienser tog over og katten begyndte at udvise tegn på IBD (Inflammatorisk tarm sygdom).

Enhver kat var "fin", indtil nyre- eller blærestenene var store nok til at forårsage kliniske tegn.

Pointen er at sygdomme "lever" længe inden de bliver bemærket af det levende væsen.

Dette er grunden til at erklæringen, "men min kat er sund på tørre fødevarer" betyder meget lidt for mig, fordi jeg tror på forebyggende ernæring og ikke låsning af ladedøren efter at hesten er væk. Jeg ønsker ikke at ende med at sige "Ups ... .. Jeg tror ikke katten er så fin nu!" når jeg ser en patient med et medicinsk problem, der kunne have været undgået, hvis den ville have været fodret med en dyreartshensigtsmæssig kost til at begynde med.

Hvis man vil være med ombord i relation til argumenterende forebyggende ernæring, er det naturligvis nødvendigt at forstå at kulhydrater forårsager kaos i kattens blodsukker balance at et urinvejssystem er langt sundere med en passende mængde vand, der

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

strømmer gennem det at katte i sagens natur har et lavt tørst drive og har brug for vand gennem deres mad og endelig at katte er skabt således at de får deres proteiner fra kød og ikke fra planter.

Katte har brug for animalsk baseret protein

Katte er "forpligtede" (obligate) kødædere og er meget forskellige fra hunde i deres ernæringsmæssige behov. Hvad betyder det at være et "forpligtet" kødædende dyr? Det betyder, at din kat blev skabt af Moder Natur til at få sine ernæringsmæssige behov opfyldt ved indtagelse af en stor mængde af animalsk baserede proteiner (kød) og langt mindre ernæringsmæssig støtte fra plante-baserede proteiner (korn). Det betyder at katte mangler specifikke metaboliske (enzymatiske) veje og kan ikke bruge vegetabiliske proteiner så effektivt som animalske proteiner.

Det er meget vigtigt at huske at ikke alle proteiner er skabt lige.

Proteiner, der stammer fra dyrevæv har en komplet aminosyre profil. Aminosyrer er byggestenene i proteiner. Betragt dem som brikker i et puslespil. Plante-baserede proteiner indeholder ikke alle dele (puslespil brikker) af den kritiske aminosyresammensætning der kræves af et forpligtet kødædende dyr. Kvaliteten og sammensætningen af et protein (hvor mange puslespilbrikker har det) omtales også som sin biologiske værdi.

Mennesker og hunde kan tage brikkerne i puslespillet fra vegetabiliske proteiner, og fra dem, danne de manglende brikker. Katte kan ikke gøre dette. Det er grunden til at mennesker og hunde kan leve på en vegetarisk kost, men katte kan ikke. (Bemærk at jeg på ingen måde ikke anbefaler, vegetarisk kost til hunde.)

For katte er taurin en af de vigtigste aminosyrer, hvilket er tilstede i kød, men mangler i planter. Taurinmangel vil medføre blindhed og hjerteproblemer hos katte.

Proteinindholdet i tørfoder, som ofte er stærkt plante-baseret, er ikke lig med kvaliteten af proteinet i råfoder, som er helt igennem kød-baseret. Proteinindholdet i tørfoder udgør derfor en lavere biologisk værdi score.

Da vegetabiliske proteiner er billigere end kød proteiner, vil producenter af dyrefoder have en højere fortjeneste, når der bruges majs, hvede, soja, ris osv.

Mange dyrlæger og foderproducenternes repræsentanter (som ofte er

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

dyrlæger) vil snart nok hævde at de ved "præcist" hvad der mangler i form af næringsstoffer, der ellers ville være i en kød-baseret kost. De vil hævde, at disse manglende elementer er tilføjet til deres produkter for at gøre det fuldstændigt og afbalanceret til at opretholde livet for et forpligter kødædende dyr.

Problemet med denne tankegang er at mennesket bare ikke er så smarte alligevel og har gjort en fatal fejl i fortiden, når de forsøger at gætte, hvordan man kan kompensere for en sådan drastisk afvigelse fra naturen. For ikke så længe siden (1980'erne) blev katte blinde og døde af hjerteproblemer, hvilket skyldes menneskets arrogance. Det blev opdaget i slutningen af 1980'erne at katte er udsøgt følsomme over for taurin mangel og vores katte betalte dyrt for mennesket videnssvage tankegang, der er så langt fra naturen, med henblik på at øge fortjenesten for kæledyrslevnedsmiddelproducenter.

Der er flere situationer, der kan føre til at en kost er mangelfuld på taurin, men den ene af dem er ved hjælp af en kost, der er stærkt afhængig af planter som sin kilde til protein. I stedet for at sænke deres fortjenstmargen og gå tilbage til naturen ved at tilføje mere kød til kost, begyndte kæledyrsfoderproducenterne ganske enkelt at supplere deres kost med taurin.

Dette er alt sammen meget godt for netop dette problem, men hvordan kan vi vide at mennesket ikke er blindt og uvidende om et anden kritisk næringsstof, som mangler fra en plante baseret på kost? Hvorfor er mennesket så arrogant at det tror, det kan strejfe så langt væk fra, hvad en kats naturkræfter rent designmæssigt er skabt til at spise?

Lad os også spørge os selv om følgende spørgsmål: Hvor mange katte bliver syge eller dør af disse arts-uhensigtsmæssige kostvaner og hvorfor er kattens kost aldrig selv blevet opstillet som en mulig årsag til sygdom eller død? Vi kan ikke besvare dette spørgsmål definitivt, men jeg er ikke i tvivl om, at svaret ville være "mange".

Kan katte overleve på disse supplerede plante-baserede kostvaner? Ja, mange af dem gør.

Kan katte trives på disse kostvaner? Nej, de kan ikke.
Holdes kattene i live eller lever de?

Et andet vigtigt spørgsmål i forbindelse med protein i tør mad er at det har været kogt ved meget høje temperaturer i lang tid. Denne omfattende

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

madlavning der kræves for at tørre produktet, betyder et betydeligt fald i proteinkildernes biologiske værdi.

Barsk madlavning ødelægger også andre næringsstoffer. Man kan derefter gætte hvilke næringsstoffer - i hvilken form og antal - der blev ødelagt ved denne madlavningsform og derefter forsøge at føre dem tilbage i kosten.

Med hensyn til den samlede mængde protein i en tør fødevarer, skal du ikke blive forvirret af prospektet proteinprocenter sammenlignet med råfoder. Ved første øjekast kunne det se ud til, at den tørre fødevarer har en højere værdi af protein end den rå mad, men det er ikke rigtigt på et tørstof grundlag, som er den korrekte måde at sammenligne de to fødevarer. Det meste råfoder, når det er beregnet på tørstof basis, har mere protein end tørfoder. Og husk, selvom dette ikke var tilfældet, fortæller det procentvise tal ikke hele historien. Det er proteinets biologiske værdi, der er kritisk, altså hvor mange af puslespillets brikker det har.

Vi fodrer katte med for mange kulhydrater

I deres naturlige liv vil katte, hvis enestående biologi gør dem til et rigtigt rovdyr - ikke forbruge det høje niveau af kulhydrater (korn), der er i den tørre fødevarer, som vi rutinemæssigt fodrer dem med. Du vil aldrig se en vildkat jage en rulle mariekiks, der løber tværs over sletterne i Afrika eller for den sags skyld indtage inddampet mus med majs i gluten souffle.

I naturen vil din kat spise en kødbaseret kost med et højt proteinindhold og et højt vandindhold samt med et moderat niveau af fedt og hvor kun omkring 3-5 procent af dens kost består af kulhydrater. Det gennemsnitlige tørfoder indeholder 35-50 procent kulhydrater. Nogle af de billigere tørre fødevarer indeholder endnu højere niveauer.

Dette er ikke den kost Moder Natur har tiltænkt at din kat skulle spise.

En høj kvalitet dåsemad, på den anden side, indeholder ca. 3-5 procent kulhydrater og det samme gør sig gældende for rå foder, når der tales hele dyr, dvs. med maveindhold.

Bemærk venligst at ikke alle konserverede fødevarer er passende lave i kulhydrater. For eksempel indeholder mange ikke-receptpligtige (kan købes i den fri handel) og receptpligtige fodertyper (kan kun købes hos dyrlæger) meget store mængder kulhydrater og er ikke fødevarer, som jeg ville vælge at fodre med.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Katte har en liden fysiologisk evne til at udnytte kulhydrater på grund af manglende specifikke enzymatiske veje, som ses hos andre pattedyr og de mangler et spyt enzym kaldet amylase. Katte har ingen brug for kulhydrater i kosten og mere bekymrende er det at alt for mange kulhydrater kan være yderst skadelige for deres helbred, som jeg forklare nedenfor.

Med dette in mente, vil det være lige så ulogisk at brødføde et kødædende dyr en kost bestående af kødsmagende korn, som det ville være at fodre kød til en vegetar som fx en hest eller en ko, fik du den? Så hvorfor fortsætter vi med at ernære vores kødædere som planteædere? Hvorfor fodrer vi sådan en arts-uhensigtsmæssig kost? Svarene er enkle. Korn er billigt. Tørfoder er bekvemt. Overkommelighed og bekvemmelighed sælger.

Men er et kulhydrat-belæst, plante-baseret, vand-manglende tørfoder den bedste kost for vores katte? Absolut ikke. Forpligtede kødædere er designet til at spise kød - ikke korn - og de bliver nødt til at få vand gennem deres fødevarer som forklaret nedenfor.

Katte har brug for rigeligt vand/kødsaft gennem deres fødevarer

Et andet meget vigtigt næringsstof med hensyn til den generelle sundhed er vand. Det er meget vigtigt for en kat til at indtage vand gennem sin mad, da katten ikke har et meget stærkt tørst drive. Dette er et kritisk punkt. Denne mangel på et stærk tørst drive fører til et lavt niveau og derved kronisk dehydrering, når tørfoder udgør størsteparten af deres kost. Når vi snakker vand i mad, er der naturligvis ikke tale om at vi mennesker tilsætter postevand. Vand skal forstås som kødsaft. Katte er designet til at få det meste af deres vand gennem deres kost, idet deres normale byttedyr indeholder ca. 70 - 75 procent vand. Tørre fødevarer indeholder kun 7-10 procent vand, men konserverede fødevarer indeholder cirka 78 procent vand. Konserves tilnærmer sig derfor i højere grad den naturlige kost for katten og er bedre egnet til at opfylde kattens vand behov. Dog opfylder konserveres ikke et andet væsentligt basalt behov, nemlig et behov for at bruge tænderne, kæberne og gummerne både for at opfylde et adfærdsmæssigt basalt behov, men også for at holde gummerne stærke, som er første værn mod indtrængende bakterier over i blodbanen, forebyggelse af paradentose og derved tandtab og er immunsystemet ikke gearet til at håndterede dette, ja så vil den generelle sundhed og velfærd være truet. Enhver sygdom, herunder plak på tænderne, vil forårsage unødigt stress på kroppen. Det er ikke ualmindeligt at 85 procent af hunde og katte over 3 år lider af periodontale sygdomme i en sådan grad at det med fordel kan behandles. Fordel for hvem? Katte

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

og hunde der ernærer sig på en mere naturlig måde erhverver sig ikke disse lidelser og igen må menneskets arrogance i form af bekvemmelighed, profit og unaturlige skabte behov ved fremstilling af unaturligt foder og efterfølgende højteknologisk udstyr til at reparere disse kunstigt skabte sygdomme få ethvert menneske med lidt fornuft til at tage sine holdninger op til kraftig revision.

En kat der overvejende indtager tørfoder. drikker ikke mere vand end en kat, der indtager råfoder eller dåsemad, men i sidste ende, når vand fra alle kilder er lagt sammen (hvad der er i deres kost plus, hvad de drikker), indtager katten på tørfoder cirka halvdelen af den mængde vand som en kat der spiser konserverede eller rå fødevarer. Dette er et afgørende punkt, når man tænker på, hvordan nyrer og blære problemer er hos katten.

Ps. Husk at når din kat begynder at spise en mere passende hydreret kost, vil dens urin produktionen stige betydeligt. Derfor skal toiletter rengøres oftere eller der skal opsættes flere toiletter i hjemmet. Se venligst toiletunderlaget fra din kat synspunkt som er en af grundene til at jeg stærkt anbefaler kompakt grus (stærkt klumpende) som det eneste sanitære valg af strøelse, der bør bruges til katte. Ikke-klumpende underlag giver dig ikke mulighed for at fjerne al urinen og er ikke sanitært hensigtsmæssigt.

Lær at læse en ingrediensliste

Det er her, det bliver svært. Det nuværende etikettesystem for hunde- og kattermad har alvorlige mangler på brugbare oplysninger. De "garanterede analyse" tal, som du finder på en fødevarer, giver simpelthen kun en bred vifte over det indhold af vand, protein, fedt osv., som der er i den pågældende fødevarer. Du kan få et overordnet billede af, hvad der er i maden, men ideelt set burde det være obligatorisk at sætte mere præcise "som fodres" værdier på varen. Jeg kan ikke forestille mig at dette vil ske inden for en overskuelig tid. Dette ville dog være mere på linje med de oplysninger, som vi finder på vore egne emballerede fødevarer.

Ser man på listen over ingredienser, giver det et ufuldstændigt billede af, hvad der rent faktisk er i fødevareren med hensyn til mængden af hver ingrediens. Uden at vide den faktiske mængde for hver ingrediens, har vi ingen idé om virkningen af den pågældende ingrediens på ernæringsprofilen af maden. For eksempel, når vi ser en høj kulhydrat ingrediens som fx ris på etiketten, ved vi at denne type fødevarer ikke har ret meget at gøre i et katterfoder og hvordan kan vi virkelig kende den mængde ris, der er heri? Er den til stede i en mindre mængde eller i en stor mængde? Derfor er det vigtigt at der ikke bare opremses en ingrediensliste, men også at der gives dig mulighed for at se på protein/fedt/kulhydrat profilen af de fødevarer, som der findes for mange

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

kommercielle fødevarer.

Et godt eksempel på ovenstående spørgsmål er en fødevarer på dåse som fx Wellness. Ved første øjekast vil denne fødevarer afskediges som upassende for et kødædende dyr, fordi det indeholder flere ingredienser med et højt kulhydratindhold i form af frugt og grøntsager. Men i virkeligheden vil det lave kulhydrat-niveau (3-5%) fortæller os at mængden af frugt og grøntsager er meget lav.

Hvis en fødevarer du fodrer kun har den overordnede liste, kan du kontakte virksomheden og bede om fordelingen af deres fødevarer i form af kalorier, der kommer fra protein, de kalorier, der kommer fra fedt og de kalorier, der kommer fra kulhydrater. Optimalt set bør din katts kost ikke få mere end 10 procent af sine kalorier fra kulhydrater.

Ordene "naturlige", "premium" eller "dyrlæge anbefalede" er ikke nødvendigvis et tegn på høj kvalitet. Hvis du tænker på fodre med en 'race-specifik' mad, er der tale om helt absurde påstande, som disse virksomheder gør med hensyn til forskellige racers specifikke kostvaner. Sandheden er at en Siameser adskiller sig ikke fra en Perser, en Maine Coon eller en rundstrikket kat, når vi taler en optimal kostsammensætning.

I modsætning til hvad de fleste ofte tror, nemlig at mange, hvis ikke alle, af det såkaldte recept pligtige foder, der sælges hos dyrlæger, er dette ikke sammensat således at det giver optimal sundhed for et kødædende dyr. Mange af disse produkter indeholder majs, hvede og soja, der ikke logisk har noget at gøre i din katts kost og disse produkter har ofte et meget højt kulhydratindhold. Mange af dem indeholder også biprodukter som den vigtigste - og ofte eneste - kilde til protein. Det er også vigtigt at bemærke at nogle fortsætter med at bruge meget tvivlsomme konserveringsmidler såsom BHA og BHT i mange af deres produkter. Andre foderstofproducenter har opgivet denne praksis med at bruge disse kemikalier som konserveringsmidler til fordel for flere fysiske og sikrere metoder. Desværre er mange dyrlæger meget dårligt uddannet inden for ernæring hos hund og kat og alt for ofte er deres anbefalinger "dikteret" af foderproducentindustrien, som ikke altid har din katts og/eller hunds bedste interesse i tankerne, når udformningen af deres produkter sker. I de fleste tilfælde vil du betale langt flere penge, end du bør for ingredienser med lav kvalitet, som mange af disse receptpligtige produkter indeholder.

Kig efter muskelkød (helst ikke organkød som lever) som første ingrediens. Muskelkød vil blive angivet som "kylling" eller "kalkun", osv. ikke "kyllingebiprodukter" eller "kylling biprodukt måltid" eller "kylling bouillon" eller "lever". "Kylling måltid" er teknisk set muskelkød, men udtrykket "måltid" betyder at det er blevet forarbejdet (kogt i lang tid ved

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

meget høje temperaturer) og er af ringere kvalitet end kød, der ikke har været så stærkt forarbejdet. Et "måltid" produkt er mere almindeligt forekommende i tørre fødevarer. Biprodukter kan omfatte fødder, indvolde, fjer, æggeskaller, osv., og kan være mindre nærende end kød. Ideelt set skal der være tale om et helt byttedyr og ikke udvalgte puslespilbrikker.

Korn bør være fraværende, men desværre er korn billigt, så det er medtaget i mange kommercielle katte fødevarer. Tænk 'fortjenstmargen". Korn er billigere end kød. Hvis korn er til stede, bør det være minimalt i mængde. Det er der, hvor du tjekker kulhydratindholdet, kommer i spil. Dette tjek er ideelt for at få en korn-fri kost. Majs, hvede og soja menes at være fælles allergener (ligesom gær er) og kulhydratdelen af disse bælgfrugter vil også medføre en hurtig stigning i blodsukkeret hos mange katte. Soja indeholder phytoøstrogen og har også en negativ indflydelse på skjoldbruskkirtlen. I betragtning af, hvor udbredt hyperthyroidisme er hos katten, har soja ikke noget at gøre i kattefoder. Desværre er soja en almindelig ingrediens, der bruges af kæledyrslevnedsmiddelproducenter.

Udbredte sundhedsproblemer hos katte og deres bånd til foder

Der er en meget stærk og yderst logisk sammenhæng mellem den måde vi i øjeblikket fodrer vores forpligtede kødædere på og mange af de livstruende sygdomme, der plager dem.

Diabetes: Diabetes er en meget alvorlig - og vanskelig at administrere - sygdom, der er meget almindelig hos katte. Hvorfor er det så udbredt? Det arts-uhensigtsmæssige høje kulhydratindhold i tørre fødevarer (og nogle konserves) giver kaos i blodsukkeret hos et forpligtet kødædende dyr. Blodsukkeret stiger betydeligt ved indtagelse af kulhydrater. Med kronisk hyperglycemia (højt blodsukker) vil insulin-producerende celler i bugspytkirtlen ned-reguleres, eller "brænde ud," og det fører til diabetes.

Mange katte er blevet vænnet ud af insulin - eller doseringen blevet væsentligt nedsat - når der sker et skift til et foder med lavt kulhydratindhold.

Ud over spørgsmålet om kulhydrater vil tør mad - fordi det har en høj kalorieindholdstæthed og der fodres ad libitum fodring - være den væsentligste årsag til at en meget høj procentdel af kattene er overvægtige eller fede.

Fedtceller producerer et stof, der gør de andre celler i kroppen resistente over for insulin. Dette fremmer en diabetisk tilstand.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk - 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 - 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Det er meget vigtigt at forstå de konsekvenser som en kost med et lavt kulhydratindhold har på insulin behovet for en diabetiker kat.

Hvis du har besluttet at begynde at fodre din diabetisk kat med en kost med et lavt kulhydratindhold, kan du gennemgå min kattediabetes side først.

Vær også opmærksom på at mange dyrlæger undervurderer den gunstige virkning som en kost med et lavt kulhydratindhold har på insulin behovet hos patienten og at de ikke sænker insulin dosis nok. Hvis insulinet ikke sænkes tilsvarende, vil der opstå en overdosis af insulin, som kan være livstruende. Jeg anbefaler stærkt at alle der har en diabetisk kat rutinemæssigt foretager hjemmetest for at overvåge blodsukkerniveauet ved hjælp af et såkaldt glucometer og nøje overvågning er især vigtigt, når du gennemfører en kost forandringer.

Mange dyrlæger ordinere dyrere kostprodukter, der specifikt skulle være rettet mod den diabetiske tilstand, men du kan gøre det meget bedre for din kat (og din pengepung) ved at fodre med andre mere nærende - og lavere kulhydrat - konserverede fødevarer eller som det mest optimale en helt naturlig fodring som råfodringen er. Du bør sørge for en kost, hvis indehold får mindre end 10% af sine kalorier fra kulhydrater.

Nyresygdom (CKD - tidligere kaldet "CRF"): Kronisk nyresygdom er sandsynligvis den største årsag til dødelighed hos kat. Det er bekymrende at tænke på den rolle, som kronisk dehydrering kan spille hos nyresvigt hos katte. Og husk katte er kronisk dehydrerede, når de er på en kost bestående af overvejende tørfoder. Ordinering af tør "nyre foder", hvilket er almindeligt ordineret af dyrlæger – indeholder kun en lille mængde fugt og efterlader din kat i en mindre end optimal balance i relation til vand.

Jeg må sige at jeg finder det virkelig forbløffende, når jeg hører om det meget store antal katte der modtager subkutane (vand der injiceres under huden) væsker og samtidig bibeholdes på en tør kost. Dette er meget ulogisk og usundt og ethvert forsøg på at få disse katte på en kost, der indeholder et højere vandindhold bør iværksættes. Vær også opmærksom på listen over ingredienserne i et foder, der efter en gennemgang af dette afsnit om at læse en ingrediensetiket - og i betragtning af, at din kat er et kødædende dyr. Rigtig mange foderprodukter er en kost, der aldrig ville finde sin vej ind i en fødevarer skål til en hvilken som helst kat i min pleje. Ofte er de første ingredienser ikke engang kød og herefter er der ingredienser, der er et biprodukt måltid, der ikke nødvendigvis er en

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

usund kilde til protein, men det ville være rart at se noget musklerkød som fx "kylling".

Her er et eksempel på et såkaldt "nyrefoder": *Bryggeri ris, majs gluten måltid, svinekød fedt (konserveret med blandede tocopheroler og citronsyre), kylling biprodukt måltid.*

Bryggeriris: eller knækris har aldrig set indersiden af et bryggeri. Det er helt almindelige konsumris, som er knækket og derfor frasorteret fra den ris vi ser i supermarkedet.

Formålet med denne recept kost er at begrænse proteinindholdet, som desværre er det, det også helt sikkert gør. Men du må forstå at der ikke findes undersøgelser, der viser at begrænset proteinindhold vil forhindre en yderligere forværring af nyrefunktionen. Dette såkaldte "nyrefoder" begrænser proteinindholdet til det punkt, hvor katten ofte vil katabolisere (brug for brændstof) dens egen muskelmasse, som resulterer i muskeltab og vægttab. Indholdet af protein i denne kost er ikke kun på et meget lavt niveau, men også i en ufuldstændig form for et kødædende dyr. Bemærk, at det består hovedsagelig af vegetabiliske proteiner - ikke kød proteiner.

Blærebetændelse og blære/nyresten: blærebetændelse og sten er meget almindelig hos katten og kan være meget smertefuldt og livstruende. Blærebetændelse kan føre til u hensigtsmæssig vandladning (urinering uden for toilettet) og sten kan forårsage et dødelig brud på blæren ved at blokere udstrømningen af urin.

Enhver kat, der gentagne gange går ind på toilettet, men som ikke udleder al urin har behov for øjeblikkelig dyrlægehjælp! Dette er en af grundene til at det er så vigtigt at bruge en klumpende underlag. Klumpende underlag giver dig mulighed for at se hvor meget, hvis noget, urin bliver udledt.

Det er vigtigt at bemærke at "krystaller" er ikke det samme som sten. Krystaller er ofte normalt at finde i en kattens urin og det er ikke hensigtsmæssigt at sætte katten på en "særlig urinveje" kost, når disse er fundet i urinen.

Vigtigt: Der lægges ofte for meget kliniske betydning i identifikation af krystaller i urinen uden hensyn til, hvordan urin prøven blev behandlet. Det er meget vigtigt at forstå at krystaller ofte vil dannes udenfor organet inden for en meget kort (en time) periode. Hvis dyrlægen ikke undersøger urinen med det samme og enten sender den til et eksternt laboratorium

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

eller bruger en fri-fangst prøve som ejeren medbringer fra hjemmet vil en fejlagtig diagnose af krystaller kunne gøres. Dette kaldes en "falsk positiv" rapport og resulterer i unødvendige bekymringer for dig og fører ofte til at katten blive sat på en uhensigtsmæssigt lav kvalitet kost.

Med hensyn til den udbredte nyre og blære sundhed kan jeg ikke understrege kraftigt nok, hvor vigtigt, vand, vand og atter vand er i både forebyggelsen og behandlingen af sygdomme, der involverer disse organsystemer.

Når en kat er på en vandtømt kost i form af tørre fødevarer, producerer katten en mere koncentreret urin (højere urin vægtfylde - USG) og katten producerer derved en mindre mængde urin, hvilket betyder at en højere koncentration af krystaller vil være til stede i urinen. Dette øger risikoen for at disse krystaller danner livstruende sten. Den koncentrerede urin og manglende volumenproduktion kan også være meget irriterende for slimhinden i blærens væg og prædisponere for en meget smertefuld blærebetændelse.

Husk, at en kat har en meget lav tørst drev og er designet til at få vand med deres mad. En kost dåsemad vil holde en ordentlig mængde vand strømmer gennem urinveje og er med til at bevare sin sundhed.

Hvis bladene fra træerne lægger sig i din indkørsel og du ikke regelmæssigt spuler dem væk eller fejer din indkørsel, vil disse blade ophobes og forårsage et problem. Hvis du visualiserer krystallerne som bladene i denne analogi, er det let at se, hvordan naturligt foder udgør et bedre job i 'spulingen' af din kats blære end tørfoder gør.

Urin pH står ofte også højt på listen, når man diskuterer urinvejsproblemer, men vi har virkelig brug for at stoppe op. Igen er en ordentlig mængde vand i kosten det vigtigste emne her - ikke urin pH. Mange af de såkaldte nedre urinvejskostvaner er sammensat for at gøre urinen sur, men det menes at disse lave magnesium, forsurende kostvaner faktisk kan forværre en smertefuld blærebetændelse. Disse forsurende kostvaner, som så ofte ordineres, kan også ende med at fremme dannelsen af calcium oxalat sten og hypokalemia (lavt kalium i blodet).

Det er også vigtigt at notere sig at disse mennesker stadig står fast på at du bør bekymre dig om urinens pH og at der er mange faktorer der er bestemmende for pH i urin og kun én af dem kost.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Med hensyn til tørfoder og urinvejenes sundhed, bortset fra manglen på vand i denne form for kost, er der også en sammenhæng mellem indtagelsen af en kost med høj kulhydrat indhold og dannelsen af struvitsten krystaller.

Dyrlæger ordinerer ofte specifikt skabte produkter til urinvejsproblemer, men igen af disse fodertyper indeholder mere end ti procent vand og indeholder en høj grad af arts-utilpassende ingredienser og tvivlsomme konserveringsmidler. De har også ofte et meget højt indhold kulhydrater, ja hele 42 procent af sin vægt som kulhydrater. Vær igen opmærksom på de første par ingredienser og husk samtidig på at din kat er et kødædende dyr. Her er et eksempel på et sådant foder:

Bryggeri ris, kylling biprodukt måltid, majs gluten måltid, svinekød fedt (konserveret med blandede tocopheroler og citronsyre), kyllingelever smag, taurin, konserveret med BHT og BHA.

Kost er ikke det eneste spørgsmål, der er forbundet med blærebetændelse, men det er et vigtigt spørgsmål, som vi kan kontrollere. Stress menes også at spille en meget væsentlig rolle i blærebetændelse og selv katte, der fodres med en 100 procent dåsemad eller naturlig råfodring kan opleve perioder med blærebetændelse. Dette er en meget frustrerende sygdom at behandle og en sygdom som det veterinære samfund ikke har alle svarene på. Hvad vi ved er at nedsat stress og øget vandindhold i kosten er de vigtigste ledelsesmæssige spørgsmål at tage fat på. Vandindholdet i kosten er nemt at kontrollere. Stress spørgsmålet er en anden sag og er ikke altid let at løse, da katte kan være meget følsomme og ofte 'tavse' i deres stress.

Blærebetændelse kan være meget smertefuldt og det er meget vigtigt at behandle smerter hos disse katte. Husk: smerter = stress og vi forsøger at mindske stress hos disse patienter. Desværre har mange dyrlæger overset smertemedicin som en meget vigtig del af behandlingen af dette udbredte katteproblem.

Et notat om antibiotikas anvendelse i disse tilfælde. De fleste tilfælde af blærebetændelse er sterile. Med andre ord, de er ikke et resultat af en infektion og katten bør ikke sættes på antibiotika.

Kun ca. 1% af katte med blærebetændelse, der er under 10 år, har en urinvejsinfektion, men mange dyrlæger sætter disse patienter på antibiotika, selvom disse lægemidler ikke er berettiget. De fleste katte under 10 år producerer en meget koncentreret urin og bakterier trives

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

ikke godt i koncentreret urin.

Hos katte over 10 år er infektioner mere almindelige, men dette betyder stadig ikke at ældre katte med blærebetændelse automatisk bør sættes på antibiotika. Grunden til at en ældre kat er mere tilbøjelige til urinvejsinfektioner skyldes nyresygdom, som er mere almindelig i denne aldersgruppe og disse katte vil have en mere fortyndet urin, der ikke er så fjendtligt indstillet over for bakterievækst.

Diabetes og hyperthyroidisme er også mere almindelige hos katte over 10 år og begge sygdomme gøre patienten mere tilbøjelige til at erhverve urinvejsinfektioner.

En urin kultur og følsomhed skal køres for at kontrollere for en infektion, hvis patienten har en lav urin vægtfylde eller er diabetiker. Det skal erindres at selv med en lav USG skyldes de fleste tilfælde af blærebetændelse ikke en infektion. Derfor er det vigtigt at foretage en test før patienten får antibiotika. Antibiotika bør kun bruges, når tilstedeværelsen af en infektion kan fastslås.

En test identificerer bakterier (hvis de er tilstede) og fortæller dyrlægen hvilket antibiotikum er passende. Urinen til en test skal være udtaget ved hjælp af cystocentesis, der indebærer anvendelse af en sprøjte og nål til at hente urinen direkte fra blæren. Dette er ikke en smertefuld procedure for katten og denne metode er den eneste måde at opnå en prøve med nøjagtige oplysninger for at kunne behandle med antibiotika. Et problem er dog at en prøve kan være vanskelig at få uden at der ventes et par timer, idet katte med blærebetændelse urinerer hyppigt og har derfor ofte ikke nok urin i deres blære, så en god prøve fås.

For at omgå dette problem vil nogle dyrlæger give patienten en dosis subkutan (lige under huden) væske. Katten sættes derefter i et bur uden toilet. Indenfor et par timer er blæren normalt fuld nok til at opnå en urin prøve via cystocentesis. Denne procedure tager kun 2-3 timer.

Vi er nødt til at stoppe behandlingen af alle tilfælde af blærebetændelse med antibiotika uden bevis for en infektion!

Blærebetændelse vil ofte komme igen hos disse patienter og dette smertefulde sundhedsproblem kan være meget frustrerende at beskæftige sig med. De fleste katte vil de kliniske tegn spontant løse sig selv uden behandling. Faktisk er det ofte blevet sagt noget jokeagtigt at en kat med blærebetændelse ofte vil stoppe med at udvise kliniske tegn inden syv

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

dage med behandling og i en uge uden behandling.

Inflammatorisk tarm sygdomme (IBD): IBD kan forårsage opkastning, diarré, og/eller forstoppelse hos kat. IBD kan også som eneste kliniske tegn vise sig som vægttab. Der er mange ubesvarede spørgsmål med hensyn til denne sygdom, men det forekommer logisk at begynde at "behandle" et gastrointestinalt problem hos kat med en artsspecifik passende kost. Alt for ofte vil disse katte blive behandlet med en høj grad af steroider og et receptpligtig kornbelæst tørfooder. Jeg føler meget stærkt at denne udbredte terapeutiske måde skal opgives. Der er et imponerende antal anekdotiske beretninger om katte, der havde det forfærdeligt dårligt med IBD, men som udviste dramatisk forbedring, når alt tørfooder blev fjernet fra deres kost. For at føre dette endnu et skridt videre, er der mange beretninger om katte med IBD, der blev forbedret voldsomt på en afbalanceret, kornløs, rå kød kost uden grøntsager. (Se www.catnutrition.org for mere information om IBD og kost.

Fedme: Fedme er en meget almindelig og et meget alvorligt sundhedsproblem hos katte. F.eks har overvægtige katte fire gange større sandsynlighed for at udvikle diabetes end katte, der har en optimal vægt. Forpligtede kødædere er designet til at få opfyldt deres behov for energi ved et højt proteinindhold, moderat fedt indhold og med lidt eller ingen kulhydrater. Kulhydrater anvendes minimalt til energiformål og dem, der ikke anvendes konverteres til og gemmes som fedt. Det såkaldte "light" kostprodukt, som er på markedet, har målrettet fedtindholdet som nedprioriteret næringsstof, men ved at gøre dette, har kæledyrslevnedsmiddelproducenter øget kornfraktionen, der fører til et højere niveau af kulhydrater. Derfor er mange overvægtige katte, der spiser disse kostprodukter stadig fede. Disse "light" produkter er blandt de mest arts-upassede, usunde kostprodukter, der er til rådighed for en katteejer. Mange katteejere fodrer med meget små mængder af disse kostprodukter og håber derved at deres kat vil tabe sig, men at fodre med en lille mængde af en kost, der er u hensigtsmæssig for arten, er ikke svaret! Denne katteejer ender blot med en adfærdsspukky overvægtig kat. Der er en langt sundere og mere logisk måde at gribe kattefedme an på.

Hepatisk Lipidosis (Fedtlever): Dette er den mest almindelige metaboliske leversygdom hos katte. Overvægtige katte, der går længere end 48 timer uden at spise, uanset årsag, er i fare for at udvikle denne alvorlige og ofte dødelige sygdom. Fodring med et foder med et højt proteinindhold og lavt kulhydratindhold, hjælper til at katten har en

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

optimal sund kropsvægt og til gengæld nedsættes tilbøjeligheden for fedtlever.

Tandsygdomme: I mange år har man hævdet at katte har færre tandsygdomme, når de fodres med tørfoder versus dåsemad, men dette er groft overvurderet, unøjagtigt og det understøttes ikke af nyere undersøgelser. Denne ofte blandt dyrlæger og lægpersoner fortsatte fastholden af tanken/myten om at kattens madskål skal fyldes med usund kost for at holde deres tænder og gummer rene, skader fortsat katten. Denne tankegang giver lige så meget mening som den idé at sprøde småkager ville fremme tænderne og gummernes sundhed hos mennesket.

Først og fremmest er tørfoder hårdt, skrøbeligt og blot nogle små stykker med lidt eller ingen slibende virkning på tænderne. Dernæst er kattens kæber og tænder beregnet til klipning, flåning og rivning af kød og ikke designet til at bide ned gennem en tør kiks. For det tredje vil mange katte sluge hovedparten af deres tørfoder i hele stykker.

Der er mange faktorer - kendte og ukendte - som bidrager til tandsygdomme hos katten såsom genetik, vira og kost. Der er stadig mange ubesvarede spørgsmål omkring katte, der ofte lider af dårlig tandsundhed. Men fodring med arts-upassende tørre kiks med et højt kulhydratindhold er en negativ faktor og ikke en positiv en.

Tørre kiks kommer ikke engang tæt på at ligne en kat's normale kost, der består af hele mus, fugle, kaniner osv. I betragtning af, hvad en kat ikke spiser i naturen, er der langt mere mening i at fodre en del af kosten i form af store bidder af kød (så stort som du kan få din kat til at tygge på) eller kråse som kattens tænder er beregnet til at tygge. Råt kød er "hårdere" at tygge end kogt kød, så jeg foretrækker at bruge rå kød til fremme af mundhulens generelle sundhed samt give katten mulighed for at udleve den adfærd i form af at rive, flå, skære, fastholde der nu engang - uanset hvad mennesket mener - til stadighed vil være et behov for, der hverken er fjernet ved selektiv avl eller holder op bare fordi vi mennesker afskærer katten muligheden. Det er derimod grobund for stor frustration ikke at lade en kat være en kat og ofte forbundet med stress og derved igangsættelse af en ond cirkel. Der er heller ikke meget mening i at afskære et barn/et menneske fra at måtte være et menneske med dettes basale behov som fx du må ikke opføre dig som et menneske, men skal gøre som en giraf.

Fsa. udsagnet "en del af kosten" i ovenstående sætning, er det meget vigtigt at forstå at reelt kød (dvs. uden ben eller en anden kilde til

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk - 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 - 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

calcium) er meget skæv, da der er minimalt calcium i kød. Husk at når en kat spiser sine normale byttedyr, indtager katten knogler sammen med kødet.

Når der fodres med rått som et supplement (selvom jeg er af den opfattelse at der bør fodres udelukkende med en naturtro mad), vil det være sikkert at foder med ca. 15 % af de daglige kalorier i form af almindeligt kød. For eksempel, hvis en kat spiser 170g dåsemad om dagen, kan du foder katten med 140g dåsemad plus 30g rå grovhakket muskelkød pr. dag.

Når folk spørger mig, "hvor ofte skal mine katte skal fodres med kødstykker?" svarer jeg "hvor ofte plejer du at børste dine egne tænder?" Jeg gør opmærksom på at jeg ikke siger at dåsemad nødvendigvis er bedre for tænderne end tørfoder. For optimal dental sundhed, bør en kat hverken spise mad på dåse eller tørrede fødevarer, fordi ingen af madtyperne fremmer sunde tænder, men for nogle mennesker er vi nødt til at arbejde med, hvad der er praktisk i et typisk hjem og dets indstilling omkring at fodre en kat med et "helt byttedyr" - også selv om det ville være dejligt for både deres tænder, adfærd og derved velfærd. Et kompromis kan være at vi i det mindste giver dem noget muskelkød at tygge på og holde op med at narre os selv til at tro at tørfoder fremmer tandsundheden hos vore katte.

Astma/Allergisk luftvejssygdom: Mange katte har oplevet at deres respiratoriske symptomer (hoste/åndedrætsbesvær) stilner af betydeligt eller forsvinder helt, når de sættes på en dåsemadskost eller en kød-baseret naturlig kost. Nogle af disse symptomer hos katte kan have været en reaktion på opbevaringsmetoder, der kan forårsage mider eller kakerlak antigener, der er til stede i tørre fødevarer eller de kan have reageret på gluten (protein fraktion), der er en del af det korn, der er til stede i tørre fødevarer. Desværre har mange katte en invaliderende lungesygdom og sættes udelukkende på en immunsuppressiv dosis af steroider - mens der stadig fodres en uhensigtsmæssig kost. Mens steroider er nødvendige i nogle tilfælde af luftvejssygdomme, er der ikke taget fat i roden af problemet, som i mange tilfælde kan være en allergi over for proteiner i form af arts-upassende gryn og insektvoksantigener. Steroider forårsager almindeligvis sukkersyge hos katte og kan også gøre dem sårbare over for infektioner fra virus, bakterier og svampe agenter så det er meget vigtigt at sikre at du har udelukket kost som en årsag til kattens respiratoriske symptomer.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

16

Sikkerhed for tørfoder

Tørfoder er langt fra en ren, sikker og patogenfri kilde til mad for din kat. Der findes mange mindeskrifter for kæledyr, som beskriver nogle af de mange kæledyr, der unødigt måtte lade livet på grund af forurening med dødbringende kemikalier, bakterier, salmonella, svampeangreb, mykotoksiner, opbevaringsmidler mv..

Overgang fra tørfodernarkoman til dåsemad/rå naturlig fodring

Dette er den hårde del. Katte, som børn ved ofte, hvad der er bedst for dem. De to hyppigste kommentarer jeg hører fra folk, når de forsøger at overtale dem til at brødføde deres katte en sundere kost er "min kat vil ikke spise dåsemad/rå kød" og "men min kat virkelig lide dens tørre mad." Børn vil virkelig gerne have kartoffelchips og is, men det betyder bestemt ikke, at disse fødevarer udgør en optimal ernæring.

Overgangsprocessen indebærer ofte meget mere end blot serveringen af en ny fødevarer. Tid, tålmodighed og tricks er ofte nødvendige.

En af grundene til at katte gerne spiser tørfoder, er fordi kæledyrsfoderproducenterne ikke spiller fair play under fremstillingen af den suboptimale fødevarer kilde. De coat de kiks sprayeres med ekstremt lokkende animalsk smag som er meget tillokkende for en kat og gør at en dårlig kost indrettes måldyret.

Udover den ovennævnte overfladebehandling af tørfoder med animalske fordøjelsesvæsker, en anden sag er den sprøde konsistens, som er meget forskellig fra dåsemad. Katte er meget modstandsdygtige overfor en så drastisk ændring i teksturen af deres mad.

Hvis du er overbevist om at få din kat væk fra tørfoder er vejen at læse videre for at få nogle tips til, hvordan du kan opnå dette.

Det centrale er at gøre det langsomt, med tålmodighed og indarbejde forskellige tricks for "stædige" katte. Det vigtigste punkt er faktisk at lave forandring, ikke hvor hurtigt du gennemfører det. Jeg må sige at den ene af mine katte testede hvert eneste gram tålmodigt og jeg ændrede fødevalget gennem 3 måneder, før den var helt væk fra tørfoder og 100 % ovre på rå naturlig mad. Den havde været på tørfoder hele dens liv (7 år) og kunne ikke genkende rå naturlig mad som fødevarer. Den anden havde været på tørkost i 2 år og gik straks i krig, men han fanger også selv mus, fugle og rotter i forvejen.

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Den største enkeltstående fejltagelse jeg ser folk gøre igen og igen er at sige at deres kat "ikke vil røre ved" den nye fødevarer og derefter i panik fylder skålen med tørfoder. I mange tilfælde er det simpelthen ikke så let at få katte væk fra tørfoder.

Der er to kategorier af katte - dem, der vil spise dåsemad/rå naturlig mad og dem, der vil være ekstremt modstandsdygtige overfor at spise andet end tørfoder. Hvis din kat hører til den første kategori, heldige dig. I denne gruppe finder du også killinger, de går bare i gang - de ved det godt. Disse katte vil tage det med den holdning "endelig - en hensigtsmæssig kost for min art." I det tilfælde hvor din kat har været på alle former for tørt mad, eller kun har fået dåsemad som en "behandling" lejlighedsvist, bør du starte med fodring af dåsemad/rå naturlig mad i stigende mængde og gradvist fald i tørfoder.

Nogle katte vil i starten få blødere afføring under overgangen. Jeg er ikke bekymret, hvis det sker og det har en tendens til at ændre sig af sig selv. Hvis diarré skyldes kostændring, vil du enten blive nødt til at eksperimentere med forskellige konserves/rå naturlige produkter eller foretage en langsommere overgang og gøre det over en periode på flere uger til måneder.

Den gennemsnitlige kat skal spise 110g - 170g dåsemad/rå naturlig mad pr. dag fordelt på 2-3 måltider, men dette er blot en generel retningslinje. Ved fastlæggelsen af, hvor meget du skal fodre din kat er det enkelt. Alt for fed? Foder mindre/motioner mere. Alt for tynd? Foder mere/motioner mindre.

Nu .... for "stædige" katte .....

Hvis du er uheldig som jeg var og din kat ikke genkender den kendsgerning at den er et kødædende dyr og ville leve et sundere liv, hvis den spiste dåsemad/rå naturligt foder, så vil du have et stykke arbejde foran dig, men ikke bare et arbejde, men et arbejde med mening i. Nogle katte, der har været på tør mad hele deres levetid, vil være meget modstandsdygtige over for kostforandring og det kan tage flere uger eller længere at etablere en overgang til en sundere kost.

For "resistente over for forandringer katte", er du nødt til at bruge den normale følelse af sult for at hjælpe med overgangen. Af denne grund er det meget vigtigt at stoppe ad libitum fodring af tørfoder. Dette er det første og meget kritiske løntrin. Du er nødt til at etablere fodringstider. Det er ikke nemt at prøve noget nyt/komme ud af sit afhængighedsforhold, når skålen af junkfood står lige foran dem 24 timer i døgnet.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk - 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 - 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Katte har ikke brug for mad til rådighed på alle tidspunkter. Det er virkelig i orden for dem at opleve en sultsmerte! Når det er sagt, var det meget svært for mig at lytte til mine katte tigge om mad, selvom jeg var stærk i min overbevisning om at jeg gjorde det bedst mulige i retning af optimal sundhed og velfærd. Det var virkelig en stressende tid for både mig og dem og faktisk tror jeg at det var sværest for mig! Det er her, hvor mange mennesker giver efter og fylder den tørre mad i skålen ikke mindst fordi vi selv som art skal have mad hver 3-4 time og kender følelsen, men sådan er det ikke altid med andre arter. Der var et par gange, hvor jeg blev til nødt til at tage kontakt til min "mentor" dyrlæge Tom Lonsdale, hvor jeg blev instrueret i at "bare forlad huset, hvis du ikke kan se på de øjne!" Jeg forlod huset. Disse ynkelige små skrig om "jeg har ikke fået mad i hele to timer!" var svært at tage. Men, jeg lo og lod tiden gå for blot at konstatere at de var helt ok, da jeg vendte tilbage. Ikke en kat var død af sult.

Se senere afsnittet om forskellige tricks i forbindelse med overgangen.

På den anden side, må du ikke forsøge at tilbageholde mad i længere tid (mere end 24 timer) i håb om at din kat vil vælge den nye mad. Jeg foretrækker at forsøge at "overbevise" dem om at et foder af høj kvalitet i form af rå naturlig mad eller dåsemad virkelig er godt for dem, snarere end at forsøge at udsulte dem, som alligevel ikke virker. At udsætte en kat for at gå rundt uden mad - især en overvægtig kat - for en længere periode (mere end 48 timer) kan være ganske farligt og kan medføre nedsat lipidosi (fedtleversygdom).

Hepatisk lipidosi kan også udvikle sig, når en kat bruger 50 % eller mindre af sit daglige kaloriebehov over en periode på flere dage. Dette varierer naturligvis fra kat til kat. Af denne grund er det vigtigt at forstå at du er nødt til at have en fornemmelse af kalorier fra dåsemad/rå naturlig foder i sammenligning med kalorier fra tørfoder, som din kat bruger på daglig basis i den periode, hvor du er ved at gennemføre overgangen til dåsemad/rå naturlig mad. Jeg har aldrig set en kat udvikle hepatisk lipidosi ved et forbrug på mindst 15 kalorier pr. ½ kg om dagen. Dette er beregnet på mager kropsvægt og ikke ved fed vægt.

Eksempel 1: Hvis din kat vejer 8 kg, men egentlig bør veje 5 kg, skal du sørge for at den bruger mindst 180 kalorier pr. dag. (5 kg slank kropsmasse X 30 kalorier / kg / dag = ~ 180 kalorier / dag)

Eksempel 2: Hvis din kat har en vægt på 5 kg, vil en simpel formel for

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

minimum kaloriebehov til opretholdelse af vægten hos de fleste katte være $(32 \times \text{vægt kat i kg}) + 70$. Yngre/mere aktiv katte kan have brug for flere kalorier.

Så hvis din kat vejer 5 kg og ikke behøver at tabe sig, skal du sørge for, at den forbruger ca. 230 kalorier / dag. $(32 \times 5) + 70 = 230$.

Det er ikke på al konserveres/rå naturligt foder der er påført kalorieindholdet. En grov rettesnor for kalorieindholdet af de fleste konserverede fødevarer, hvor der er 78 % vandindhold er ca. 30 kalorier/pr. 30 g, men kan variere i størrelse fra 20 til 40 kalorier/pr. 30 g.

De fleste katte vil tabe vægt under overgangen til dåsemad/rå naturligt mad. I betragtning af at en meget høj procentdel af katte er overvægtige til at begynde med, er det et gunstigt resultat af at kosten ændres - så længe de ikke taber for meget vægt for hurtigt! En kat må aldrig tabe mere end 1-2 % af dens kropsvægt pr. uge - helst tættere på 1 %.

Meget tyder på at alle katteejere vejer deres katte med jævne mellemrum. Dette vil bidrage til at sikre en sikker overgang til en sundere kost og generelt vægttab er ofte det første tegn på dårligt helbred eller anden grund. Jeg vejer mine katte mindst to gange årligt.

Mine katte tabte vægt i de tre måneder det tog for at skifte dem til rå naturlig mad, men ingen af dem blev for tynde. De blev trimmet ned til en dejlig mager kropsvægt og blev langt mere aktive. Som en sidegevinst holdt min Perser kat op med at rindeøjne.

Stop op og vid at du vil blive meget frustrerede på tidspunkter og at du vil vil komme til at smide dåsemad og/eller rå naturlig mad ud i overgangsperioden, men det er bedre end at smide penge ud på sygdom, der nemt kan forebygges og som giver katten bedre velfærd i længden. Du kan også straks give din kat et tørfoder, der har færre kalorier fra kulhydrater end de fleste tørre fødevarer. I Danmark – helt uden korn og det bedste af det bedste: ZiwiPeak og Rigtighundemad, men husk at målet er et skift til anden perron og ikke blive hængende på mellemstationen! Rigtighunde- og kattermad samt ZiwiPeak er målet, men ZiwiPeak kan også være mellemstationen.

Et typisk tørfoder med lavt kulhydratindhold er meget højt i fedt og har derfor en stor kaloretæthed og din kat kan ende med at tage på i vægt. Disse fødevarer skal være del-kontrollerede (altså du ved hvad der er af protein, fedt, kulhydrat osv.) ellers kan din kat ende med at tage på i

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

vægt.

Den gennemsnitlige kat har kun brug for omkring 200 - 250 kalorier/dag.

Tørfoder med lavt kulhydratindhold er har også typisk et højt fosfor indhold. Dette er især til skade for katte med kompromitteret nyrefunktion.

Og naturligvis er disse lav kulhydrat tørre fødevarer vanddepleteret ligesom alle tørre fødevarer og er typisk kogt ved meget høje temperaturer for at trække vandet ud ad det.

Jeg anbefaler ikke disse tørre levnedsmidler til langsigtet fodring pga. alle de ovenfor anførte grunde. Vær venlig kun at bruge dem som overgangen til artshensigtsmæssige kostvaner.

Sørg for at holde dig væk fra enhver "light" produkt, da disse typer af fødevarer har et meget højt indhold af kulhydrater.

Her er nogle forskellige tricks til "stædige" katte.

Husk på at forskellige tricks virker på forskellige katte, da alle katte er individuelle:

Hvis din kat har spist tørfoder ad libitum, får du brug for at øse mad op ved at fastlægge en tidsplan med to-tre daglige fodringer. Jeg foretrækker to daglige fodringer. En normal, sund sult respons efter 12 timer giver dig som oftest en god mulighed for at overbevise dem til at prøve noget nyt. Hvis du ønsker at tage overgangen meget langsomt, kan du foder den mængde, som din kat normalt forbruger i en periode på 24 timer delt op i to fodringer. Mange mennesker er usikre på, hvor meget deres frifodrede kat i virkeligheden spiser, så jeg ville starte med at finde ud af den mængde kalorier, som din kat har brug for til at opretholde sin vægt, hvis den ikke behøver at tabe sig.

Igen, de fleste katte har brug for 200-250 kalorier/dag. Posen med tørfoderet bør fortælle dig, hvor mange kalorier, der er i en kop mad, men hvis ikke, kan du kontrollere, om den er opført i dette skema:

<http://www.geocities.com/jmpeerson/dryfood.html>

Lad maden stå i 20 minutter og fjern derefter det, der ikke er spist. Gentag dette i 8-12 timer afhængigt af om du er fodrer 2 eller 3 gange dagligt. I de første par dage ved overgangen til faste spisetider, kan du tilbyde rå mad/dåsemad i tørfoder måltidet. Har du den absolutte mest "stædige" kat, der ikke vil røre maden, skal du ikke fortvivle - alle katte vil

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

21

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

i sidste ende spise rå foder/dåsemad, hvis deres menneskeven har bestemt sig herfor samt er metodiske og tålmodige nok. Når din kat er sat på faste spisetider, vil du bemærke at den er mere begejstret for maden og vil være mere tilbøjelig til at prøve noget nyt.

Når du har planlagt fodringstider, er du sandsynligvis nødt til at begynde at fodre en smule mindre ved hvert måltid for at få den normale følelse af sult til at arbejde i din favør. Igen, vi forsøger at bruge den normale følelse af sult for at hjælpe os ud af afhængigheden. Vi forsøger ikke at sulte katten ved kostforandringen.

Når din kat er kørt over på faste spisetider i stedet for ad libitum fodring, kan du prøve at fodre et måltid med kun rå mad/dåsemad. Hvis den ikke vil spise det - og er meget stædig, bør du prøve på ikke at blive frustreret og give tørfoder. Prøv nogle af de andre tips anført nedenfor. Hvis den stadig ikke vil spise den råmad/dåsemad, kan du sørge for at katten er lidt mere sulten. Tilbyd den rå mad/dåsemad igen et par timer senere. Prøv et andet mærke/variant eller et anden 'trick'. Når det er gået ca. 18 timer siden katten har spist noget, give den bare en lille mængde (1/4 af en kop - eller mindre, hvis det er Fitness) tørfoder.

Husk at være tålmodig.

Hvis du aktiverer din kat med et stykke fjerduk legetøj før fodring, kan dette virkelig bidrage til at stimulere dens appetit.

Kattenæser er meget mere følsomme end vi er. De kan lugte den tørre mad i skabet. Jeg foreslår enten at du lægger det i køleskabet eller sætter det i en tæt lukket beholder. Hvis de kan lugte det, vil de holde ud for det. Nogle mennesker anbefaler at få det fuldstændigt ud ad huset, men det er ikke muligt, når du har at gøre med en meget stædig kat, der har brug for en smule tid og tålmodighed før den accepterer overgangen.

Følgende fungerede for mine katte: Drys en meget lille mængde tun - eller enhver anden form for favorit fødeemne (nogle katte kan ikke lide fisk og foretrækker måske kogt kylling) på toppen af den rå mad/dåsemad og derefter, når den spiser dette, begynder du at trykke det ind i toppen af den nye mad. Sørg for at reducere mængden af fisk, så hurtigt som muligt. Sundhedsmæssige problemer kan opstå med en overvejende fisk-baseret kost. Plus, du ønsker ikke at skabe en situation, hvor din kat kun vil kun spise meget Fishy fødevarer.

Sørg for at alle kølede rå føde/dåsemad er varmet op en smule. Katte

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

foretrækker deres mad med "muse kropstemperatur". Du kan derfor prøve at tilberede det let, dvs. i ovnen ved 30-40 grader (det ødelægger ingenting) og så tilberede mindre og mindre. Brug ikke mikroovn, da temperaturen ikke kan holdes så lav.

Prøv at tilbyde noget kogt (eller rå) kyllinge- eller kødbabymad. Et af målene er at få din kat til at spise mad, der ikke er fuldstændigt hakket til atomer. Den er nødt til at vænne sig til en anden tekstur. Kylling er en kilde til protein, så guid den i den rigtige retning mod en kost med et højt proteinindhold og lavt kulhydratindhold.

Prøv overbrusning med noget Parmesanost eller strimmelost på den rå mad/dåsemad. De fleste katte elsker Parmesanost og dette trick har jeg haft stor succes med.

Du kan også prøve frysetørret kød, som du drysser på toppen af den rå mad/dåsemad.

Når vi taler om tekstur, er der et spørgsmål, der ofte stilles "kan jeg opbløde tørfoderet i vand?" Jeg vægrer mig mere end blot en smule på dette spørgsmål. Tørfoder har et højt bakterietal indhold. Svamp findes også ofte i tørfoder. Der har været mange dødsfald blandt hunde og katte sekundært ved at spise svampe mykotoksiner, vomitoxins og aflatoksiner som ofte forurener de kerner/korn, der findes i tørfoder. Hvis du ønsker at prøve tricket med opblødning af tørfoder for at ændre tekstur, bør det være spist indenfor 20-30 minutter. Herefter bør du smide det ud. Bakterier og mold trives i fugt.

Prøv at dyppe nogle stykker tørfoder i saften fra den rå mad/dåsemad. Nogle katte nægter at spise det, hvis det tørre mad er i kontakt med den rå mad/dåsemad. Men hvis den vil spise det med en smule kødsaft/dåsesaft på, så prøv "chip og dip" tricket. Tag en lille smule af det rå kød/dåsemad på nogle stykke tørfoder. Sæt dem så på en separat tallerken væk fra dens normale skål med tøfoder. Nogle katte vil spise en lille smule af deres normale tørfoder og derefter gå hen og undersøge tørfoderet med en lille smule af den rå mad/dåsemad på.

Hvis du går et skridt videre, kan du prøve at tilføje et par små stykker af den rå mad/dåsemad til den lille del af tørfodert. Din kat kan fravælge den rå mad/dåsemad, men vil vænne sig til lugten - og konsistens - selvom den ikke spiser noget af den nye mad.

Knus eller strø nogle tørre fødevarer på toppen af den rå mad/dåsemad.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Hvis du ikke synes at det vil ødelægge din kat, så prøv forsigtigt at gnide lidt rå mad/dåsemad eller saften herfra på kattens gummer. Dette kan få den interesseret i smag og konsistens af de nye fødevarer - men gør det forsigtigt. Du ønsker ikke at gøre dette til en stressende situation og skabe en fødevarer aversion. (Dette trick er almindeligt anvendt for at få netop fravænnede killinger til at spise rå mad/dåsemad.)

Hvis du ikke synes at det vil ødelægge din kat, kan du bruge din finger til at lægge en lille smule af den rå mad/dåsemad eller saften herfra på dens ben for at få den til at slikke det af. Sørg for at du gør det uden at tvinge din kat. Igen, du ikke ønsker at skabe en fødevarer aversion.

Hvis du har flere katte i husstanden er det sådan at nogle katte kan lide at spise alene i et mindre stressende miljø og så kan du være nødt til at flytte disse katte til en selvstændig, rolig plads så de i ro og mag får tid og fred til at tænke over deres kulhydrat/tørfoder afhængighed.

Nogle katte vil også hellere spise fra din hånd i starten eller "stjæle" det fra "din" tallerken.

Prøv forskellige mærker og varianter af rå mad/dåsemad - uanset hvor ringe de er i kvalitet. Du kan bekymre dig om fodring af højere kvalitet senere. Det første mål er blot at få din kat til at spise rå mad/dåsemad og ikke tørre kiks.

Sprøjte-fodring er også en anden mulighed, men det skal gøres med finesse og tålmodighed for at undgå en fødevarer aversion. Hvis du vælger at sprøjte-fodre, behøver du ikke nødvendigvis at brødføde den et helt måltid. Undertiden blot en 1/2 cm "kickstarte" din kat til at spise den rå mad/dåsemad - måske ikke første gang, men det vil i det mindste få den til at smage på den nye mad og opleve en fremmed tekstur. Den bedste måde at sprøjte-fodre er at knæle ned på gulvet med din kat mellem dine ben, så den står i samme retning som dig. Ved hjælp af en lille sprøjte, som du forsigtigt sætter ind i mundvigen, giver du omkring 1/2 cm. Den kan spytte det ud, men du forsøger også bare at få den til at smage og mærke konsistensen og ikke stresser den.

Ikke al rå mad/dåsemad vil du kunne presse gennem en lille sprøjte, men kødbabymad til mennesker virker godt til dette trick. Du kan også udvande det lidt, hvis du har brug for det.

Hvis du vil bruge rå mad/dåsemad i stedet for babymad, er du nødt til at

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

skære udgangen af sprøjten af, så åbningen bliver større. Sørg for at spidsen ikke skærer. Hvis du ikke ønsker at klippe spidsen af sprøjten af, skal du purere maden. Jeg kører det gennem blenderen med en lille smule vand (ca. 3-4 skefulde/8 g mad).

Selv om menneskeligt babymad ikke er en afbalanceret kost til langvarig brug, er det et fantastisk værktøj, som kan bruges til at hjælpe over katten over på en anden tekstur som den ikke er vant til.

Det kan være nødvendigt at tage drastiske foranstaltninger i brug. En kat der fx er ekstremt overvægtig (det dobbelte af, hvad den bør veje) og som ikke vil spise rå mad/dåsemad selv efter to ugers sprøjtefodring. Hvis katten alligevel skal have ordnet tænder og derfor alligevel er i fuld narkose, kan der indsættes et fodringsrør, som går direkte ned i maven. Herved falder stressen for alle involverede og ofte vil der efter 2 ugers rørfodring ske ting og sager. Tit vil katten slikke den rå mad/dåsemad af ens finger og pludselig beslutter den sig for at spise af sig selv. Efteret par år vil en sådan kat være legende og rørig. Før vægttab vil den knapt kunne gå, ikke kunne vaske sig selv og var næsten helt sikker på snart at vise tegn på diabetes.

Du må ikke give op. En af mine katte har spist tørfoder de første 6 år af sit liv. Han ville ikke røre rå mad som de andre katte spiste. Så en dag fandt det "indvendige kødædende dyr" ham og han begyndte at spise rå mad ud af den blå luft! Jeg var chokeret. Det er 3 år siden og han har været på en 100% rå mad siden den dag han valgte at skifte.

Prøv at starte med 99.9% tørkost og så 0.01% rå og/eller let tilberedt og arbejd dig nedad til helt rå.

Dette er blot et par tricks, som du kan prøve. Forskellige tricks virker på forskellige katte. Nøglen er at være tålmodig. Husk at det tog mig tre måneder at få mine katte på 100% rå mad. De fleste katte bør ikke tage sig så god tid.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Hjemmelavet og færdigtilberedt rått foder

Mange mennesker har en stærk negativ reaktion på tanken om at fodre deres kødædende dyr rått kød, men det er det et kødædende dyr er designet til at spise. Husk på at der ikke er nogen Webergrill eller nogle komfurer i naturen. Også vilde katte vil ikke altid indtage deres byttedyr i sin helhed straks efter at de har dræbt det, så det kød de spiser, er ikke altid frisk.

Katte er meget forskellige fra mennesker med hensyn til deres følsomhed over for "madforgiftning". Katte har en meget kortere transitid gennem deres tarmkanal end mennesker har (omkring 12 - 16 timer for katten versus 35-55 timer for den menneskelige). Dette er et meget vigtigt punkt, fordi jo mere tid bakterier bruger i tarmkanalen, jo flere bliver der og det kan i sidste ende føre til tarmproblemer.

Katte er designet til at spise rått kød.

En håndteret korrekt og forberedt rått kød kost har meget færre bakterier end mange kommercielle tørre fødevarer. Kommercielt dyrefoder kan også indeholde høje niveauer af svampe toksiner fra korn, der aldrig vil være risiko for i en kornfri rått kød kost.

Der er flere måder at fodre en rått kød kost på. En måde er selv at tilberede det, men det kræver at man har tillid til de steder, hvorfra man får råvarerne. En anden måde er at købe det fx gennem Rigtigkattemad, hvor der er tale om kød fra velfærdsdyr, dvs. dyr der har adgang til den fri natur og derved fået græs mv. og hvor kødet er behandlet og testet på ligefod som til mennesker, dvs. testet for Salmonella, BSE mv.

Folk er ofte overvældet eller intimideret af tanken om at skulle sammensætte kattens mad, men i virkeligheden er det ret enkelt - så længe du følger en afbalanceret opskrift. Jeg sørger for foder i fryseren til en måned ad gangen og så er det bare at stikke klør 5 i fryseren og tage et eller andet op.

En almindelig fejl folk gør, når de fodrer med en hjemmelavet kost er at tro at en kat kan leve af kød alene - uden ben som en kilde til calcium. Mens kødet skal være den primære bestanddel af kattens kost, er der ikke nok calcium i kød (uden ben) til at sikre et sikkert calcium/phosphor forhold opnås. Husk altid at calcium ikke er et valgfrit "tilskud", men et meget afgørende element i kosten.

Der findes flere udbydere af færdig tilberedt rått foder, men desværre,

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk - 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 - 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

som det er også er med konserves, kan disse produkter variere en hel del med hensyn til kvalitet og ingredienser. Der findes produkter, der indeholder grøntsager i en langt større mængde end det ville have været fundet i en kattens naturlige kost. Derudover er grøntsagerne i disse færdige produkter naturligvis ikke fordøjet, som de ville have været, hvis de indtages med kattens byttedyr.

Dette er et meget vigtigt punkt som mange mennesker synes at glemme, når de beslutter sig for at fodre med grøntsager til kødædere. Katte har ikke et fysiologisk krav om grøntsager og faktisk mangler de de enzymer der er nødvendige for at nedbryde denne fødevarekilde til en effektiv udnyttelse.

Hvis du vælger at give færdig tilberedt rått foder til selskabsdyr, skal du gøre du lære nogle lektier. Et særligt problem at se på, er procentdelen af grøntsager og lejlighedsvis frugter, som produktet eventuelt indeholder. Min favorit er Ritigkattemad, da der hverken er grøntsager eller frugt i, det vkommer fra velfærdedyr og der er kødsaft og ikke tilsat vand i. Hertil giver jeg lidt grønt/frugt, der er blendet sammen med lidt kallun. Jeg giver i forholdet 95% kød / knogler / organer og kun 5% grønt/frugt. Dette er en fornuftig blanding selvom nogle katte med IBD (Inflammatorisk tarm sygdom) ikke har godt af vegetabilsk materiale i deres kost. Andre katte vil have glæde af op til 10% grøntsager/frugt eller mere, selvom jeg ikke føler at foderet bør indeholde mere end 5% - 10% grøntsager/frugt for et kødædende dyr. Det er vigtigt at du ved hvad forholdet er i fald det er tilsat på forhånd. Er det ikke deklareret eller kan du ikke få det oplyst, så vælg noget andet.

En anden ting du skal sikre dig ved et færdig produkt, der kun består af kød, knogler og organer er at en kost tilberedt med en stor mængde hals og ryg (meget ofte brugte ingredienser i kommercielle produkter) ikke har et optimalt calcium/phosphor forhold. Der er meget lidt kød, når der sammenlignes med størrelsen af ben på denne del af dyret. Dette fører til en kost, der er for høj i calcium i forhold til fosfor, som kan forårsage forstoppelse og videre til andre medicinske problemer.

Menu forslag kat

7-14 måltider pr. uge. Giv gerne vitaminer/mineraler

Er der brug for olie udover, skal det være en olie fra fisk og ikke opdrætsfisk, men gerne en vildlakseolie! Giv gerne en periode og så stop en periode osv.

Husk at varier kødprodukterne.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Hvis din kat synes det er sjovt kan du putte foderet ind i Kong, Leo, marvben eller lignende. Du kan også fryse det heri og give det i frossen tilstand, således at katten er aktiveret i længere tid.

21 dage: Hakket kød med ben og bruske (Rensdyr, Laks, Laks & Skaldyr, Oksekød, Fjerkræ, Øko-høne, daggamle kyllinger, mus, rotter, fugle)

4 dage: Kallun (er fra okse eller lam)

5 dage: Indmadsmix (er fra okse)

+ vitaminer/mineraler

+ 5-10 % blendet grønt/frugt med lidt kallun (den fra de 4 dage).

Du kan også bruge dem der hedder komplet (hjort, kalkun, okse) og så tilsætte kallun mv. Der er vitaminer i, men du skal stadig tilsætte vildlakseolie og som nævnt kallun. Der kommer også kattemenu, som vil være af formen komplet og heri vil der være vildlakseolie, vitaminer, således at du herudover kun skal tilsætte kallun og lidt grønt/frugt.

Du kan blande, så du ikke giver hele dage med kallun, hele dage med indmad osv. Ved at forberede til 30 dage på forhånd ved du at det er afbalanceret og så kan du bare tage op hvad du lyster. Blander du kallun i noget, skal det være spist indenfor 2-3 timer, da kallun om jeg må sige æder det andet og så må du smide det ud, hvis det ikke spises. Kan de lide kallun alene, kan du jo bare give en lille portion af dette alene på en tallerken og det andet på en anden tallerken.

Daggamle kyllinger, mus, rotter er perfekt og udgør et helt byttedyr, men du bør ikke udelukkende fodre hermed, da der ikke er tale om velfærdsdyr, der har levet naturligt. Du kan jo prøve at hakke dem helt og måske også tilberede dem lidt som en start, hvis du skulle få disse lyster.

Giv gerne 2 måltider dagligt. Her er vejledende mængder, som naturligvis kan ændres i fald katten er meget aktiv eller det modsatte:

Kat op til 6 måneder: 10 % af sin kropsvægt dagligt

Kat 6 måneder - 1 år: 5 % af sin kropsvægt dagligt

Katte over 1 år: 2 % af sin kropsvægt dagligt

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

Nogle afsluttende tanker

Tillykke, hvis du har nået dette punkt i denne artikel. Du skal virkelig bekymre dig om at fodre din kat med en sund kost og du er åben overfor forståelsen af kattens ernæringsmæssige behov. Dette papir har skitseret, hvad jeg føler er optimal ernæring for et forpligtet kødædende dyr. De mest almindelige klager jeg hører fra folk, er at deres kat ikke vil spise rå mad/dåsemad, men kun vil spise tørfoder.

Mine katte faldt ind under denne kategori, som ikke var overraskende, da de havde været på 100 procent tørfoder hele deres liv og varierede i alderen 3-9 år på det tidspunkt, hvor vi gik over til en sundere kost. Det tog mig flere måneder at overbevise dem om at de er kødædere og har brug for kød - og ikke mad i en tør, totalt forarbejdet form, der også indeholder alt for mange kulhydrater og for lidt vand. Det var ind i mellem en lidt barsk omgang, da den ene af mine katte bliver meget uomgængelig, når han er sulten, men jeg huke mig bare selv på at jeg jo selv havde skabt en klassisk betingning (dvs. en forventning) ved at fodre ad libitum og vi afledte med lidt leg og gåtur i haven.

Overraskende nok er en af mine mest genstridige tørfoder narkomaner nu en lykkelig spiser af rå mad og kunne drømme om at sætte tænderne i andet. For at være hel ærlig, varmer det mit hjerte at se mine små rovdyr gnave på råt kød - og derved spise en kost, der er tiltænkt deres art.

Indrømmet, jeg har i 16 år prædikeret for tørkost og været tilknyttet en af de allerstørste kæledyrproducerende virksomheder, men er heldigvis kun et menneske, der fejler og derved har evnen til at lære i behold. Jeg fodre derfor ikke længere med tørfoder og kan ikke forestille mig nogensinde at fodre mine katte med denne type kost igen. Da jeg først begyndte at gå over til en sund kost, ville jeg have været tilfreds med og derfor indstillet på at "give efter" overfor mine tørfoder misbrugere og lade deres kost består af 10-20 procent tørfoder, men jeg har ikke noget ønske om at fodre mine katte med en usund kost nogensinde igen. Desuden har jeg forstået og set på første hånd at katte ikke har brug for, eller nyder godt af, alle de tørre fødevarer i deres kost. De skal heller ikke have adgang til mad 24 timer i døgnet og hvis de spiser to eller flere påfyldninger af ernæringskorrekt pakkede måltider dagligt, spiser de optimalt. Ind i mellem nyder de lufttørret BARF eller lidt dåseBARF fra ZiwiPeak og det er helt ok.

Mange mennesker, der er på arbejde hele dagen, tror at deres kat vil lide uden adgang til mad kontinuerligt. Men husk - at have adgang til mad 24 timer i døgnet er ikke, hvordan din kat ville spise i sit naturlige miljø. I naturen ville den have muligheden for at gå på jagt 24 timer i døgnet,

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk - 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 - 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

UTIKA - mellem dyr og mennesker

Undervisning og Træning i Individuel Kommunikation og Adfærd

Kilde: Dyrlæge Lisa A. Pierson, dyrlæge Tom Lonsdale og dyrlæge Elizabeth M. Hodgkins

men det betyder ikke at den har mulighed for at spise, fordi den her først må fange byttedyret og ikke alle byttedyr lader sig fange. En sund kat vil ikke være fortabt, hvis den ikke har mad til rådighed på alle tidspunkter og i virkeligheden vil en kat, der har indarbejdet en sund appetit, med tiden, belønne dig ved at spise et hjerteligt (og sundt) måltid med værdsættelse, når den er sulten og måske ikke bare af vane eller kedsomhed.

En yderligere bemærkning om at forlade rå mad/dåsemad: Husk at en kat's mavetarmkanal er meget forskellig fra vores. Jeg kan forlade rå mad/ dåsemad i op til 8 timer ad gangen. Jeg har gjort det i mange år og hundredvis af katte og killinger har ikke oplevet nogen problemer fra denne praksis. Hvis vejret er ekstra varmt giver jeg lidt oftere, men hvis min tidsplan ikke tillader det, så er jeg stadig ikke bange for at efterlade rå mad/dåsemad. Hvis du er bekymret herfor og hvis din kat er lidt af en "nipper", kan du lade en del af dens måltid have en normal temperatur og en del af det frossent. Den frosne del vil tø op i løbet af et par timer og vil tilføje en vis tid til "friskhed" af fødevaren.

Alles liv er forskellige og der er flere måder du med held kan fodre din kat med et foder med en høj kvalitet af ernæring. Målet med dette oplæg er at du med viden om specielle diætetiske behov for din kat kan træffe en informeret beslutning om, hvordan og hvad man skal fodre og samtidig finde en balance, der virker for både dig og din bedste ven.

UTIKA HUNDEADFÆRDSSKOLE

v/Marianne Thornberg

☎ 98298969/26125007

✉ utika@utika.dk – 🌐 www.utika.dk

Myhlenbergvej 98 – 9510 Arden

Andelskassen, reg.nr.: 5957, kontonr.: 0004004905

30